

KIRIFO

INSTITUTT FOR
KIRKE-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSFORSKNING

STRATEGISK PLAN

2021 - 2023

Formål

1.1 Vedtektenes § 2

Stiftelsen KIFO, Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning er opprettet i 1993 av Kirkerådet i Den norske kirke etter oppdrag fra Kirkemøtet, og har ifølge vedtektene følgende formål:

- Å drive og stimulere til forskning om kirke, religion og livssyn i samfunnet
- Å drive utrednings- og utviklingsarbeid i det samme fagområdet
- Å formidle forskning og forskningsresultater til brukerne; til menighetene, til samfunnet og til den offentlige debatten

1.2 Faglig profil

KIFO skal drive forsknings- og utviklingsarbeid på hele livssynsfeltet, med et spesielt fokus på Den norske kirke. Forskningen skal kjennetegnes av en helhetlig og tverrfaglig tilnærming til endringer i befolkningens tros- og livssyn, religiøse og rituelle praksis og verdier. Forskningen innebærer både drøftinger av normative problemstillinger, så vel som innsamling av deskriptive data. Både teologiske, humanistiske og samfunnsvitenskapelig tilnærminger vektlegges. KIFOs bidrag til utviklingsarbeid vil primært være å utvide og utdype kunnskapsgrunnet for ulike aktører på livssynsfeltet. En hovedoppgave for KIFO vil være å frembringe ny kvalitativ og kvantitativ empiri og analysere denne. KIFO skal være et relevant og sentralt senter for religionssosiologisk forskning og forskningsformidling.

KIFO skal være en fri og uavhengig forskningsinstitusjon (vedtektene § 4). Grunnbevilgningen skal benyttes til å oppfylle KIFOs hovedformål. Prioritering av forskningstema bestemmes av forskerne i dialog med KIFOs hovedsamarbeidsnettverk og KIFOs styringsorganer. Forskning vil ofte være initiert av KIFO og finansiert gjennom Norges Forskningsråd eller andre eksterne forskningsfond. I tillegg vil KIFO påta seg forskningsoppdrag utviklet i samarbeid med og finansiert av eksterne oppdragsgivere. KIFOs forskningsfelt er lavt prioritert i offentlig forskningspolitikk og har et begrenset oppdragsmarked. KIFOs virksomhet er derfor avhengig av en vesentlig grunnbevilgning.

KIFO er grunnlagt av Kirkemøtet og har derfor et spesielt fokus rettet mot rollen Den norske kirke har i samfunnet. Et helhetlig perspektiv innebærer å betrakte religiøse endringer i en samfunnsmessig kontekst, som også omfatter et mangfoldig livssynslandskap. Det religionspolitiske området gjennomgår store forandringer som har juridiske, organisatoriske og praktiske konsekvenser for både Den norske kirke og det øvrige livssynsfeltet. KIFO bringer også inn internasjonale sammenlignende perspektiver på norske problemstillinger.

KIFO har en tverrfaglig kompetanseprofil. I praksis skjer dette ved at fagpersoner med ulike kompetanser samarbeider om prosjekter, og gjennom å inkludere ulike teoretiske, empiriske og metodiske perspektiver. KIFOs hovednisjer innenfor et bredere forskersamfunn vil være å, (a) omsette spesifikke kirkefaglige utfordringer til mer generelle samfunnsvitenskapelige eller humanistiske forsknings-spørsmål, (b) anvende teori i praksisnære forskningsprosjekter, (c) utvikle kvantitativ datainnsamling og analyse på livssynsfeltet, og (d) bidra til å styrke og opprettholde et nordisk religionssosiologisk forskningsmiljø.

1.3 Organisering

KIFO er et forskningsinstitutt med en fast stab av forskere. KIFO har et nettverk av samarbeidende institusjoner, hovedsakelig fra universitets- og høyskolesektoren, som også utgjør KIFOs representantskap. Samarbeidet i nettverket skjer ved samarbeid om prosjekter og ved faglig utveksling på forskningsseminarer. Representantskapet velger tre representanter til KIFOs styre, mens Kirkerådet og de ansatte oppnevner én representant hver. Styret velger tre av fire representanter til forskningsutvalget, som fører tilsyn med KIFOs faglige virksomhet.

Den nåværende samarbeidsmodellen ble etablert i 2008. KIFOs funksjon i nettverket skal være å stimulere samarbeid om forskning og formidling, blant annet ved å ta initiativ til forskningsprosjekter, utveksle forskningsresultater og invitere til forskningsseminarer. I lys av dette bør KIFO se nærmere på sin størrelse og posisjon i forsknings- og utdanningssektoren, og vurdere behov for organisatoriske endringer.

1.4 Ressurser

KIFO har en grunnbevilgning vedtatt av Kirkemøtet, og en ekstern finansiering gjennom oppdrags- og tilskuddsprosjekter. KIFO må arbeide for en forutsigbar økonomi og en ryddig relasjon vis à vis Kirkerådet/Den norske kirke. Kirkerådet har en kombinert rolle som finansieringskilde og samarbeidspartner. Dette må ikke skape tvil om forskningsinstituttets integritet og uavhengighet.

Oppdrag og annen ekstern finansiering kommer i stor grad fra Forskningsrådet, offentlige organer, organisasjoner og Den norske kirke. Det er en arbeidsoppgave for KIFOs ansatte å delta i arbeidet med å utvide og styrke finansieringsgrunnlaget. KIFO bør ha som målsetning å ha en vesentlig forskningsfinansiering fra eksterne forskningsfond, gjerne i samarbeid med andre fou-miljøer.

I den faste staben av forskere utføres det 5–6 årsverk forskning og utvikling. Den samlede forskningsinnsatsen vil fra tid til annen kunne være større pga. midlertidige tilsetninger i tilknytning til enkeltprosjekter og eksternt finansierte stipendiatstillinger. KIFO tar sikte på å opprettholde minst like høyt aktivitetsnivå og størrelse på staben.

2 Mål og tiltak

De følgende punktene er konkretiseringer av hvordan KIFO vil oppfylle sitt formål, på områdene forskning, utredning og utviklingsarbeid, og formidling.

2.1 Forskning, hovedmål

KIFO skal drive forskning av høy kvalitet. Dette forutsetter at hver forsker når langt innenfor sitt spesialfelt. KIFO skal tiltrekke seg og beholde forskere med høy kompetanse. KIFO skal sørge for å ha riktig kompetansesammensetning tilpasset sitt forskningsområde.

Hovedmålet skal nås gjennom:

- Fokusering av KIFO-forskningen på noen satsningsområder (se pkt. 3)
- Samarbeide i samarbeidsnettverket om forskningsrådssøknader
- Bygge og opprettholde nasjonale og internasjonale forskningsnettverk
- Initiere egne forskningsprosjekter på prioriterte tema
- Opprettholde en vesentlig andel internasjonal vitenskapelig publisering
- Oversette konkrete og praksisnære problemstillinger til teoretisk interessante forskningstema
- Sette norske religionspolitiske problemstillinger inn i en komparativ, internasjonal kontekst
- Forskerrekruttering og kompetanseutvikling for den enkelte forsker
- Opprettholde instituttets kirkeforskningskompetanse
- Sørge for at KIFO oppfattes som en attraktiv arbeidsplass

2.2 Utredning og utvikling, hovedmål

KIFO skal gjennom sitt utrednings- og utviklingsarbeid produsere og levere relevant kunnskap for eksterne samarbeidspartnere og oppdragsgivere. KIFO skal ha som ambisjon å løfte problemstillinger som springer ut av praksisnære utfordringer, til mer generelle og teoretiske forskningsspørsmål. KIFO skal også ha som målsetning å kunne oversette forskningsresultater og teoretisk kunnskap til bruk i anvendt forskning.

Hovedmålet skal nås gjennom:

- Å utvikle og gjennomføre prosjekter innenfor KIFOs forskningsområde på høyt faglig nivå
- Å bidra til utviklingsprosjekter gjennom kunnskapsoppbygging og formidling
- Å skaffe til veie finansieringsgrunnlag for prosjektene
- Å benytte adekvate publiseringskanaler for prosjektene
- Å ta et medansvar for utviklingen av kirkelige registre og statistikker, i samarbeid med blant annet SSB, NSD, Kulturdepartementet og Kirkerådet
- Å ta et eget ansvar for utviklingen av religionssosnologisk statistikk på religions- og livssynsfeltet

- Å utnytte KIFOs samarbeidsnettverk for å nå disse målene

2.3 Formidling, hovedmål

KIFO skal styrke formidlingen fra sin virksomhet til brukerne av forskningen, til samfunnet og til den offentlige debatten. Formidlingen skal omfatte skriftlig publisering, andre medier, debatt deltakelse, egne konferanser, foredragsvirksomhet og undervisning.

Hovedmålet skal nås gjennom:

- Utvikle KIFOs formidlingsaktivitet, gjennom massemedier og digitale kanaler
- Utvikle bruken av egne digitale kanaler som KIFOs webside og sosiale medier
- Utvikle flere møtepunkter med ulike nivåer i Den norske kirke
- Konferanser og seminarer
- Publisere for ulike målgrupper gjennom aviskronikker, artikler, rapporter, og bøker
- Internasjonal publisering
- Å utnytte KIFOs samarbeidsnettverk for å nå disse målene

3 Satsningsområder

Innledning

KIFOs virksomhet består av tre deler: Oppdragsforskning, KIFO-initierte prosjekter, og forskerinitiert forskning. All virksomhet i KIFO må falle inn under hovedformålet, men det er den delen som er initiert av KIFO som i særlig grad kan styres av målrettede planer. Kirkerådet vil i forbindelse med tildelingen av den årlige grunnbevilgningen innlede dialog med KIFO om enkeltoppdrag innenfor rammen av oppdragsforskningsprosjektene. KIFO- og forskerinitiert forskning er i større grad styrt av KIFOs eller den enkelte forskers egne prioriteringer, men også her kan det være en tilpasning til utlysninger fra forskningsrådet og lignende tilskuddsordninger.

KIFO må kunne respondere på aktuelle utfordringer, og følge med på utviklingstrekkene i dagens livssynslandskap. Faglige og strategiske prioriteringer vil alltid måtte ta utgangspunkt i de ressursene som er tilgjengelige i staben. Det vil ellers være fruktbart å utvikle større forskningsprogrammer i samarbeid med partnerne i nettverket og andre aktuelle samarbeidspartnere i inn- og utland.

Dette innebærer at satsningsområdene ikke kan bestemme hele KIFOs virksomhet, men de angir en retning, særlig for den forskningen som KIFO initierer som institusjon.

3.1 Befolkningsundersøkelser om verdier og livssyn

- Betydningen av tro og livssyn for verdier og holdninger i andre samfunns spørsmål
- Empiriske endringer i befolkningens tro og livssyn
- Medlemsundersøkelser i Den norske kirke og andre livssynssamfunn
- Samfunnsutvikling og verdikonflikter

3.2 Endringer i Den norske kirke og i hele livssynsfeltet

- Konsekvenser av ny lov for tros- og livssynssamfunn
- Den norske kirkes arbeid med demokrati og organisasjonsspørsmål
- Den norske kirkes gudstjenesteliv, trosopplæring, rekruttering og kulturformidling
- Aktuelle religionssosiologiske problemstillinger belyst av historiske og teologiske perspektiver

3.3 Religiøs praksis i et livssynsmangfoldig samfunn

- Tros- og livssynssamfunnenes rolle i lokalsamfunnet
- Interreligiøst samarbeid mellom livssynssamfunn og immigrantgrupper
- Livsfaseritualer i et livssynsmangfoldig samfunn
- Religion, nasjon og identitet

Vedtatt av KIFOs styre i møte, KIFOstyre sak 20/20